

UCHWAŁA

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant st. inspektor sądowy Łukasz Kaczmarek

przy udziale M. F. – prokuratora z Prokuratury Okręgowej w L., w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2024 roku wniosku p.o. prokuratora Prokuratury Okręgowej w L., sygn. akt [...], w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y., za czyn z art. 178a § 1 k.k.

na podstawie art. 80 § 2c, art. 129 § 2 i art. 129 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych

uchwalił:

I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y. za czyn polegający na tym, że w dniu 22 stycznia 2024 r. w R. na ul. [...] i [...], będąc w stanie nietrzeźwości, przy czym zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego przez niego powietrza wynosiła 1, 10 mg/1, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki [...], nr rej. [...], to jest o czyn z art. 178a § 1 k.k.;

II. zawiesić sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y. w czynnościach służbowych;

III. obniżyć sędziemu Sądu Rejonowego w G. X. Y. wynagrodzenie o 40% na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych;

IV. odroczyć sporządzenie uzasadnienia uchwały;

V. kosztami postępowania immunitetowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 25 stycznia 2024 roku, na podstawie materiałów zgromadzonych w trybie art. 308 § 1 k.p.k., prokurator Prokuratury Okręgowej w L. wszczął śledztwo o sygn. [...] w sprawie prowadzenia w dniu 22 stycznia 2024 r. w R. na ul. [...] i [...] pojazdu mechanicznego marki [...], nr rej. [...], przez znajdującego się w stanie nietrzeźwości sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y., przy czym zawartość alkoholu w 1 dm³ powietrza wydychanego przez wyżej wymienionego wynosiła 1, 10 mg/1, tj. o czyn stypizowany w art. 178a § 1 k.k.

Pismem z 11 kwietnia 2024 roku (data wpływu do Sądu Najwyższego), sygn. akt [...], p.o. prokurator Prokuratury Okręgowej w L. wniósł o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y. w związku z dostatecznie uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przez niego przestępstwa, polegającego na tym, że: w dniu 22 stycznia 2024 r. w R. na ul. [...] i [...], będąc w stanie nietrzeźwości, przy czym zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego przez niego powietrza wynosiła 1, 10 mg/1, prowadził pojazd mechaniczny marki [...], nr rej. [...], tj. występku stypizowanego w art. 178a § 1 k.k.

W toku postępowania immunitetowego sędzia X.Y. nie ustosunkował się do treści wniosku o uchylenie immunitetu formalnego. Właściwy rzecznik dyscyplinarny również nie złożył żadnych oświadczeń co do wniosku.

Sąd Najwyższy w ramach postępowania delibacyjnego ustalił następujące okoliczności stanu faktycznego.

X. Y. jest sędzią Sądu Rejonowego w G. (dowód: postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia [...] r. o powołaniu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, M.P. z 2008 r., Nr [...], poz. [...], k. 211-214)

W dniu 22 stycznia 2024 r. około godziny 8:00 rano A. P. zauważyła przez okno swojego mieszkania, jak nieznany jej mężczyzna, którym był - jak się później okazało sędzia Sądu Rejonowego w G. – X.Y., kilkakrotnie wsiadał i wysiadał ze

swojego samochodu. Zachowanie obserwowanego mężczyzny doprowadziło A. P. do powzięcia przypuszczenia, że znajduje się pod wpływem alkoholu, gdyż miał on trudności z utrzymaniem równowagi.

W tym samym dniu około godziny 12:00 A. P. wyszła na spacer z trójką swoich małoletnich dzieci. W pewnym momencie zauważyła, że X.Y. wyjeżdża swoim białym samochodem marki [...], o początkowych numerach rejestracyjnych [...] z osiedla położonego przy ul. [...] w R. W związku z powyższym A. P. zadzwoniła na numer 112 Centrum Powiadamiania Ratunkowego, informując o powziętym podejrzeniu prowadzenia pojazdu przez mężczyznę w stanie nietrzeźwości.

Dyżurny Komendy Miejskiej Policji w R. skierował w związku z powyższym patrol Policji w rejon ulicy [...] w składzie funkcjonariuszy: M. W. i K. K.

O godzinie 13:22 funkcjonariusze Policji zauważyli biały samochód marki [...], o początkowych numerach rejestracyjnych [...], jadący ul. [...] w kierunku ulicy [...]. Funkcjonariusze Policji zatrzymali do kontroli drogowej wskazany wyżej pojazd, a gdy kierujący otworzył szybę, zapytali czy spożywał alkohol. Kierujący pojazdem X.Y. oświadczył, że przed dwoma godzinami spożył 0,5 litra wódki w postaci dwóch ćwierćlitrówek „cytrynówki”. Kierujący pojazdem X.Y. wyraził zgodę na poddanie go badaniom na zawartość alkoholu w wydychanym przez niego powietrzu przy użyciu alkomatów.

Po przeprowadzeniu wskazanych badań ustalono, iż zawartość alkoholu w powietrzu wydychanym przez SSR X.Y. wynosiła: o godz. 13:24 - 1,10 mg/1; o godz. 13:49 - 1,06 mg/1; o godz. 14:59 - 0,89 mg/1; o godz. 15:02 - 0,84 mg/1 oraz o godz. 16:59 - 0,70 mg/1.

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2024 r., sygn. akt [...], zatrzymano prawo jazdy wydane X.Y. (k. 24).

Powyższy stan faktyczny Sąd Najwyższy ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy o sygn. [...], prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w L. Podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych stanowiły przede wszystkim korespondujące ze sobą zeznania M. W. (k. 3 - 6), K. K. (k. 73 - 76) i A. P. (k. 68 - 72). Za wiarygodne należało uznać także zeznania funkcjonariuszy policji M. W. (k. 3 - 6) i K. K. (k. 73 - 76). Świadkowie w sposób

uporządkowany, z zachowaniem porządku chronologicznego i związku przyczynowo-skutkowego opisali obserwowane przez siebie zdarzenie i w rzeczowy sposób opisali przebieg interwencji 22 stycznia 2024 r., a ich zeznania są spójne, logiczne oraz zgodne z dokumentami. Świadkowie M. W. i K. K., jako osoby wykonujące na miejscu zdarzenia obowiązki służbowe, nie mieli przy tym żadnego interesu, aby bezpodstawnie obciążać sędziego X.Y.

Nie ujawniły się także żadne przesłanki do kwestionowania autentyczności czy prawdziwości zgromadzonych w aktach dokumentów. Stosowne protokoły zostały sporządzone przez uprawnione osoby i w przepisany prawem sposób (dowody nieosobowe w postaci: protokołu zatrzymania osoby - k. 7; protokołów badania stanu trzeźwości analizatorem wydechu - k. 9-17; nagrań z kamer nasobnych funkcjonariuszy Policji biorących udział w interwencji oraz protokołów odtworzenia utrwalonych na nich zapisów - k. 33, 41-42, 50-55, 80-92, 93-115, 116-128, 129-148, 150-180 oraz k. 181-210; nagrań zgłoszeń w Centrum Powiadamiania Ratunkowego w R. i protokołu odtworzenia płyty z tymi nagraniami - k. 45 - 48, 59-67).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek prokuratora Prokuratury Okręgowej w L. w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w G. X.Y. za czyn z art. 178a § 1 k.k. zasługiwał na uwzględnienie. Weryfikacja materiału dowodowego, dokonana w kontekście dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia opisanego we wniosku czynu, prowadzi bowiem do przekonania, iż zaprezentowana przez wnioskodawcę wersja wydarzeń jest w uprawdopodobniona w stopniu wymaganym przez ustawodawcę.

Na wstępie podkreślenia wymaga, iż zasadniczym celem postępowania delibacyjnego jest ustalenie, czy zgromadzony dotąd w sprawie materiał dowodowy dostatecznie uzasadnia podejrzenie popełnienia konkretnego przestępstwa powołanego we wniosku o uchylenie immunitetu sędziowskiego. Przedmiotem rozpoznania w powyższym postępowaniu nie jest zatem rozstrzygnięcie o odpowiedzialności karnej, gdyż kwestia ta ustalona może być jedynie przez sąd powszechny według reguł przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego. Rolą

sądu dyscyplinarnego jest jedynie ustalenie czy wersja zdarzeń przedstawiona we wniosku prokuratora została dostatecznie uprawdopodobniona w kontekście zweryfikowania jego twierdzenia o zasadności przedstawienia zarzutu, a wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej ma umożliwić oskarżycielowi przekształcenie postępowania przygotowawczego w fazę *in personam*. (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 1 października 2015 r., SNO 57/15, Lex nr 1816579; z dnia 16 listopada 2016 r., SNO 38/16, Lex nr 2157283; z dnia 28 marca 2017 r., SNO 1/17, Lex nr 2261749; z dnia 23 listopada 2017 r., SNO 50/17, Lex nr 2434717; z dnia 16 maja 2018 r., SNO 18/18, Lex nr 2515772).

Analiza zgromadzonej warstwy dowodowej i ustalonego na jej podstawie stanu faktycznego prowadzi do uznania, że w niniejszej sprawie zaistniało dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez objętego wnioskiem sędziego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

Przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. dopuszcza się ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Omawiany występki stanowi typ abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo i dla realizacji jego znamion nie jest niezbędne wystąpienie jakiegokolwiek skutku. Powyższe przestępstwo ma charakter umyślny, przy czym samo uruchomienie i prowadzenie pojazdu wymaga zamiaru bezpośredniego, natomiast fakt znajdowania się przez prowadzącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego może być również objęty zamiarem ewentualnym. Niezbędna jest świadomość sprawcy, że może znajdować się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego i godzenie się z tą możliwością.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym zabrania się kierowania pojazdem osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Stan nietrzeźwości jest zdefiniowany w art. 115 § 16 k.k. Zachodzi on wtedy, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5‰ albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1

dm³ (litrze) wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Przeprowadzone u sędziego X.Y. badania wykazały o godz. 13:24 - 1,10 mg/1; o godz. 13:49 - 1,06 mg/1; o godz. 14:59 - 0,89 mg/1; o godz. 15:02 - 0,84 mg/1 oraz o godz. 16:59 - 0,70 mg/1, co jednoznacznie wskazuje, że kierował pojazdem, znajdując się w stanie nietrzeźwości. Nie budzi również żadnych wątpliwości, iż droga, którą poruszał się sędzia X.Y., tj. na ul. [...] i [...] w R. jest drogą publiczną, na której odbywa się ruch lądowy. Objęty wnioskiem sędzia przyznał również, że dwie godziny przed rozpoczęciem jazdy spożył 0,5 litra wódki w postaci dwóch ćwierćlitrówek „cytrynówki”, a już spożycie takiej ilości alkoholu niewątpliwie prowadzi do stężenia alkoholu we krwi przekraczającego 0,5‰. Sędzia X.Y. co najmniej godził się zatem na to, że stężenie alkoholu w jego organizmie przekracza dopuszczalne normy. Ujawniona wartość stężenia alkoholu w jego organizmie była przy tym tak wysoka, że za dostatecznie uzasadnione należy przyjąć, iż wiedział on, że znajduje się w stanie nietrzeźwości.

Zważyć należy, iż powinnością sądu dyscyplinarnego w postępowaniu delibacyjnym jest również ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, tj. czy jest on wyższy niż znikomy, a przynajmniej czy owa szkodliwość nie jest znikoma w stopniu oczywistym. Przed podjęciem uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej Sąd Najwyższy oceniając, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa, musiał dokonać oceny wszystkich przesłanek, których spełnienie warunkuje uznanie określonego czynu za przestępstwo (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 10 maja 2006 r., SNO 15/06, Lex nr 470206; uchwała Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2011 r., SNO 15/11, Lex nr 1288797). Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego uwzględnić należy ogół przedmiotowych i podmiotowych przesłanek wymienionych w art. 115 § 2 k.k., tj. rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Dokonując oceny objętego wnioskiem zachowania sędziego, w zakresie dostatecznie uzasadnionego podejrzenia jego popełnienia, nie sposób przyjąć, aby stopień społecznej szkodliwości czynu mógł być na tym etapie postępowania oceniony jako znikomy. Podkreślenia wymaga stwierdzona wysokość stężenia alkoholu w organizmie sędziego ponad czterokrotnie przekraczająca wartość określoną w art. 115 § 16 k.k. Czyn ten na obecnym etapie postępowania określić należy zatem jako cechujący się znaczną szkodliwością społeczną.

Zgodnie z art. 129 § 2 u.s.p. Sąd Najwyższy, wydając uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 178a k.k., zobligowany był jednocześnie do zawieszenia go w czynnościach służbowych. Konsekwencją powyższego było obligatoryjne, na podstawie art. 129 § 3 u.s.p., obniżenie wynagrodzenia sędziemu X.Y. o 40% na czas trwania zawieszenia. Za przyjęciem opisanej wartości obniżenia wynagrodzenia świadczy choćby umyślny charakter czynu, stwarzający zagrożenie dla uczestników ruchu drogowego, o szczególnie wysokiej szkodliwości społecznej. Nadto, fakt istnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego wskazuje na konieczność obniżenia wynagrodzenia w stopniu dalece wykraczającym poza minimalny. Nie ujawniono jednocześnie jakichkolwiek okoliczności wskazujących na konieczność obniżenia wynagrodzenia sędziego w mniejszym zakresie.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji uchwały, obciążając kosztami postępowania delibacyjnego Skarb Państwa.

[M. T.]

[a.ł.]